

Enheten för inriktning av skydd mot olyckor
Magnus Olofsson

johan.olsson@msb.se

Räddningstjänsten Skåne mitt

För kännedom:
Länsstyrelsen Skåne

Begäran om information avseende kommunens arbete enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) tillsynsansvar avseende kommunens arbete med skyldigheterna enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) delges vilken information MSB har tagit del av samt MSB:s iakttagelser angående årsuppföljning LSO 2018-2020. MSB har gjort iakttagelser om Räddningstjänsten Skåne mitts verksamhet och ansvar inom följande områden:

- LSO 5 kap 1 § Kommunens tillsyn - Föreläggande
- LSO 3 kap 4 § Rengöring och brandskyddskontroll - Fristuppfyllnad brandskyddskontroll
- LSO 3 kap 4 § Rengöring och brandskyddskontroll - Föreläggande och säkerställande av rättelse

Räddningstjänsten Skåne mitt ges möjlighet att inom tre veckor från detta datum komplettera och korrigera eventuella felaktigheter i MSB:s iakttagelser samt i övrigt lämna synpunkter inför ärendets fortsatta handläggning. Information om orsaker till den rådande situationen och vilka eventuella åtgärder kommunen avser att vidta för att hantera situationen är av särskilt intresse.

Bakgrund

MSB är sedan 1 januari 2021 ansvarig för tillsyn över kommunernas skyldigheter enligt LSO. I egenskap av ansvarig tillsynsmyndighet har MSB tagit del av kommunens svar från MSB:s årsuppföljningar över kommunernas skyldigheter. För de fall där inrapporterade uppgifter talar för att en kommun inte uppfyller lagens krav har MSB funnit anledning att fördjupa granskningen av kommunens verksamhet inom ett eller flera områden. Under kapitlet MSB:s iakttagelser redovisas skälen till den fördjupade granskningen av er organisation.

MSB:s iakttagelser

LSO 5 kap 1 § Kommunens tillsyn - Föreläggande

En tillsyn ska ske som en kontroll av brandskyddet i byggnader och anläggningar¹ eller av att särskilt utpekade anläggningar har en skälig beredskap². En myndighet måste basera alla sina beslut på lagstiftningen och kan därmed inte fatta godtyckliga beslut och ställa krav på åtgärder från den enskilde utan ska använda de medel som finns angivna i lagen³. För det fall dessa byggnader eller anläggningar inte bedöms leva upp till lagens krav ska kommunen ställa bindande krav på rättelse. Att formulera kraven som tvingande är nödvändigt för att beslutet ska vara rättssäkert och kunna överklagas. Det är också viktigt för att tydligt signalera att det är ett krav att det sker rättelse av en eller flera brister. När en tillsynsmyndighet beslutar om en tvingande åtgärd är det av stor vikt att det för den enskilde tydligt framgår vad som ska åtgärdas och varför det ska åtgärdas och vad åtgärden syftar till att motverka. För att säkerställa att nödvändiga åtgärder genomförs är det viktigt att kommunen följer upp sina beslut för att säkerställa att förelagda åtgärder blir utförda genom besök på plats eller på annat lämpligt sätt.

Observation

Av de 122 tillsynsbesök som genomförts under 2019-2020 rapporteras att 74 av dem resulterat i någon form av krav på rättelse hos den enskilde. Av samma rapportering framgår att Räddningstjänsten Skåne mitt vid ett tillfälle använt föreläggande⁴ för att åstadkomma rättelse.

Med anledning av ovanstående observation framstår det som att Räddningstjänsten Skåne mitt brister i sitt tillsynsarbete avseende nyttjande av föreläggande.

LSO 3 kap 4 § Rengöring och brandskyddskontroll – Föreläggande och säkerställande av rättelse

En tillsyn i form av en brandskyddskontroll i det här fallet ska ske just som en kontroll av brandskyddet i den aktuella anläggningen⁵. För de fall dessa anläggningar inte bedöms leva upp till lagstiftningens krav ska den som ansvarar för brandskyddskontrollens utförande ställa bindande krav på rättelse. En myndighet är bunden av viss formalia, och beslut kan inte fattas utan att detta kan finna stöd i lagtexten eller föreskrifterna. Att formulera kraven som tvingande är nödvändigt för att beslutet ska vara rättssäkert och kunna överklagas. När den som utför en brandskyddskontroll beslutar om en tvingande åtgärd är det av stor vikt att det för den enskilde tydligt framgår vad som ska åtgärdas och varför det ska åtgärdas. Det innebär att den som genomför kontrollen och fattar beslutet ska redovisa

¹ 2 kap. 2§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

² 2 kap. 4§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

³ 5 kap. 2§ 2 st (2003:778) om skydd mot olyckor

⁴ 5 kap. 2§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

⁵ 2 kap. 2§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

vilka risker den påstådda bristen kan innebära och vad den krävda åtgärden syftar till att motverka avseende den specifika risken.

För att säkerställa att nödvändiga åtgärder genomförs är det viktigt att den som ansvarar för genomförandet av kontrollen följer upp sina beslut genom ett nytt besök genomförs eller att på annat sätt skaffa sig nödvändig information. Kommunen som är den som har det övergripande ansvaret för verksamheten har ansvar för att verksamheten bedrivs på det sätt som beskrivs ovan.

Observation

Av de besök för brandskyddskontroll som genomförts under 2019-2020 rapporteras att 820 besök har resulterat i någon form av krav på rättelse hos den enskilde. I sju procent av dessa ärenden har de möjligheter som finns i lagstiftningen⁶ använts för att åstadkomma rättelse av ett bristande brandskydd, d v s föreläggande eller nyttjandeförbud. Avseende uppföljning av att ställda krav på rättelse resulterat i någon form av åtgärd har det gjorts i 25 procent av ärendena.

MSB noterar att andelen föreläggande och nyttjandeförbud i relation till antalet brister indikerar att brandskyddskontrollen inte hanteras på ett rättssäkert sätt samt att det inte i tillräcklig utsträckning säkerställs att identifierade brister åtgärdas. MSB:s sammantagna bedömning är att Räddningstjänsten Skåne mitt som ansvarig kommunal organisation för frågor kring rengöring och brandskyddskontroll, inte uppfyller lagstiftningens krav i LSO 3 kap 4 § avseende brandskyddskontroll.

Magnus Olofsson
Enheten för inriktning av skydd mot olyckor (RO-IS)

---

⁶ 5 kap. 2§ lagen (2003:778) om skydd mot olyckor